

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/45310 GZ 171

Sayı : Z-81625851-610- **344**
Konu : Soru Önergesi (7/45310)

14.08.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 12.06.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1873882 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile İstanbul Milletvekili Sayın İskender BAYHAN tarafından yöneltilen 7/45310 Esas Numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevap aşağıda sunulmuştur.

“Uluslararası denetim yaklaşımlarında ve güncel teftiş modellerinde, teftiş yalnızca yaptırım odaklı bir faaliyet olarak değerlendirilmemekte; rehberlik, bilgilendirme, risk esaslı ve gönüllü uyumun artırılmasına yönelik uygulamalar, denetim sisteminin tamamlayıcı bileşenleri arasında kabul edilmektedir. Bu çerçevede diğer ülke uygulamalarında olduğu gibi ülkemizde de yürütülen iş teftişi faaliyetlerinde rehberlik ve bilgilendirme unsurlarının denetim süreçlerine dâhil edilmesiyle teftişlerin etkinliğinin artırılması; işyerlerinde sürdürülebilir ve uzun vadeli mevzuat uyumunun sağlanması, risklerin mümkün olduğunca kaynağında giderilmesi ve çalışma kültürünün güçlendirilmesi hedeflenmektedir. İş teftişine ilişkin ulusal mevzuat ile uluslararası ilkeler çerçevesinde, teftiş süresi içinde giderilmesi mümkün görülen mevzuata aykırılıklar bakımından işverenliğe uygun süre verilmesi uygulaması bulunmaktadır. Bu kapsamda, teftiş sırasında mevzuata aykırılıkların tespit edilmesi ve söz konusu aykırılıkların işverence giderileceğinin beyan edilmesi halinde, aykırılıkların uygun bir süre içinde giderilebileceğinin müfettişçe değerlendirilmesi durumunda işverenliğe süre verilebilmektedir. Verilen süre sonunda işyerinde tespit edilen mevzuata aykırılıkların giderilip giderilmediği incelenmekte ve giderilmeyen aykırılıklarla ilgili gerekli idari işlemler mevzuat çerçevesinde yerine getirilmektedir.

Bakanlığımızca yıl içinde yürütülen iş teftişi faaliyetleri, geçmiş yıllara ait istatistikî veriler, ulusal politikalar ve ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak, çalışma hayatının riskleri ve öncelikleri ile Bakanlığımızın kaynakları dikkate alınarak programlı teftişler ve program dışı teftişler şeklinde yürütülmektedir. Programlı teftişler, çalışma hayatındaki sorunların değerlendirilmesi ve önceliklendirilmesi sonucu belirlenen alanlarda veya sektörlerde yahut özel bir risk grubu hedeflenerek belirlenen işyerlerinde çalışma hayatı ile ilgili mevzuat hükümlerinin uygulanmasının denetlenmesi amacıyla gerçekleştirilen teftişlerdir. İncelemelerden oluşan program dışı teftişler ise programlı teftişler dışında kalan ihbar, şikâyet vb. talepler üzerine veya Bakanlığa intikal eden evraklardan teftiş hizmetiyle bağdaşır nitelikte olanların teftiş programına alınması sonucu gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca, kayıt dışı çalışmaya ilişkin ihbar ve şikâyeteye dayalı denetimler yanında sektörel denetimler, tarama denetimleri, yol kenarı denetimleri, kolluk birimleri veya diğer kurumların denetim elemanları ile birlikte yapılan ortak denetimler yoluyla kayıt dışı çalışanların tespiti gerçekleştirilmektedir. Ülke genelinde Yıllık Denetim Programları uygulanmakta, riskli olduğu belirlenen iş yerlerine, tarama şeklinde yaygın yoğun denetimler gerçekleştirilmektedir. Bununla birlikte, kayıt dışı çalışmanın tespitine yönelik olarak yürütülen denetimlerde; gizlilik ve objektiflik ilkeleri, vazgeçilemez bir hak olan sosyal güvenlik hakkının korunması açısından önem arz etmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Vedat IŞIKHAN
Bakan